

Gorencu nekaj težje ko Štajercu. Tako je obišel fantiček vès narod slovenski. *)

J. Macun.

Kaj je domoljubje?

*Govor prečastitega kanonika Josipa Marić-a v stolni cerkvi ob obhajanju stoletnice na slavo narodnega horvaškega pesnika Andreja Kačića-Miošića v Zagrebu 13. dec. 1860. **)*

Gospôda! to leto izteče sto let, kar je Andrija (Andrej) Kačić v Gospodu zaspal. Andrija Kačić je potomec plemenite rodovine Kačić-eve in rodú onih knezov Kačićev, kateri so nekđaj s Horvati ponujali krono kraljevine svoje Kolomanu, kralju ogerskemu. Andrija je rojen v primorju makarskem v selu Bristu. Dorastel do dôbe, ko mu je na križepotju življenja odločiti bilo, po kateri stezi naj potuje, odbere si stan duhovni in stopi v red frančiškanski manjših bratov. Rod in red sta ga napravila, da gré v Budim in se tam učí naukov modroznanskih in bogoslovnih, katerih se je izučil s tako slavnim uspehom, da je, vernivši se na dom, v samostanu makarskem postal učitelj modroznanstva. Tù je v naukih področja svojega spisal in na svetlo izdal délo v jeziku latinskem, v katerem opravilstvu bi bil po duhu tadanjega časa tudi nadalje ostal, ako bi ga od tega ne bilo odvernilo domoljubno serce njegovo. Spoznavši, da je neumno v šumo (gojzd) derva nositi in v morje zlivati vodo, — da je sramotno tuje dvore graditi, svoje pa zanemarjati, prestavi petéro bukev Mojzesovih in nekoliko prerokov v slavenski jezik, in temu prvemu delu svojega domorodnega duha dá ime: „Korabljica (ladjica) sv. pisma“. Postavši pak poslanec apostoljski (misijonar) dežel Dalmacije, Bosne in Hercegovine, obhodi te dežele v svojem poklicu. Al kodar ga je apostoljski duh vodil, tod ga je tudi domorodno serce njegovo spremljalo. On hodi tod in tam, po mestih, po samostanih; iz ust naroda nabira gradivo in zapisuje dogodke slavenskih kraljev in izpeva slavo slavenskih junakov. Živel je 70 let, in bil je ponižna, blaga in poštena duša.

To je gotovo vse, gospôda! kar iz življenja ubogega fratra povedati morem. Nas danes največ mika njegova „Pjesmarica“, znana pod imenom: „Razgovor ugodni naroda slavenskoga“, s katerim je rodu svojemu največ postregel. V nji dijejo kersčanske kreposti, v nji se nahaja ljubezen starišev do otrok svojih, otrok do starišev, zvestoba podložnikov, ljubezen domovine in pobožnost do Boga. On je spravil na dan junake, s katerimi bi se danes vès narod slavenski ne ponašal, ako bi jih ne bilo Andrejevo pero poslavilo. On je dosedaj prvi in najplodniji narodni pesnik in ljubljenec celega naroda. Njega prepeva devica v kolu, pévajo ga pastirji na polju, in junaki jezdéči čez goro.

Evo, gospôda! Andrija Kačić bil je, kakor sami vidite, domoljub, in zato vredni sin roda in domovine, zato pa tudi menim, da tega dneva, kterega so domoljubi Andriju odločili na slavo, in kterega se tolika slavna gospôda udeležuje, ne moremo bolje poslaviti, kakor da se z vami o domoljubju porazgovorim. Vidite, gospôda slavna, da je ta naloga prevelika, da bi ji zavoljo slabote uma svojega kakor tudi zavoljo nenadnega dogodka ter kratkote in važnosti časa dovoljno zadostiti mogel; ktere sem se težko lotil in ktere bi se nikakor ne bil podstopil, ako bi se ne

*) Naj se ne moti nikdo pri tem, ker posebno po jeziku, ki je najvažnejši razloček narodov, Horvati, kakor je gori rečeno, prištevajo se Slovencom; politička osoda pridružila jih je daljnim našim bratom, Serbom ali boljše Srbom.

**) Ta govor je bil s toliko slavo sprejet, da ga res kot „besedo ob pravem času“ tudi „Novice“ svojim bravcom naznaniti morajo. Vred.

bil ohrábril s tem, da morem z rodom iz serca govoriti. Hočem tedaj začeti. Bog mili pá in vaša ljubezen naj mi pripomore!

Kaj je domovina? Domovina ni ono mesto, na katerem se kdo po naključji rodí; ker potem, ako se kdo rodí na morji, v špilji (jami), v gori, bila bi gora, špilja in morje domovina njegova. Domovina ni mesto, na katerem se začasno nahajamo, ker bi sedaj to sedaj uno mesto bilo domovina naša. Domovina ni mesto, v katerem materialne koristi uživamo, ker, ako bi to mesto razpadlo, razpadla bi tudi domovina naša. „Naj bi bila razpadla Rim in Atene, omagala Tuli in Temistokel, naj jima se poderó zidovi, razdenejo dvorovi, da jim ne sledú ne ostane, kaj je zato, da le mestnjani ne razpadajo? Vi Atenjani na morjih, vi Rimljani v Epiru, rešite se; kjer ste vi, je tudi domovina!“ Kočevnik Arabec nima hiše ne pobištva, pa vendar ima domovino. Kaj je tedaj domovina? Domovina je množina stanovnikov, ktere vežejo občne koristi in razmére v enem imenu kakor v okviru (oklepu), — je medsabna zveza ljudi kakor ljudi, mestnjanov, zakonskih, rodbine, prijatlov, zapovedajočih in podložnih, — je občinstvo družbenosti, vlade, postav, práv, dolžnost in sredstev za pospeševanje občne in edine sreće in blagostanja. To je domovina.

Kaj pa je domoljubje? Domoljubje je iskreno prizadevanje za napredovanje vsega, kar domovini donosi srečo in varnost? V kateri domovini pa se najde sreča in varnost? V oni, v kateri vsaki stanovnik svojo dolžnost sveto izpolnuje. Ktere pa so te dolžnosti? So poglavitne tri: zmernost do sebe, pravica do svojih ljudi in pobožnost do Boga: „Dajte, da zmerno, pravično in pobožno živimo na tem svetu!“ je rekel nekđaj modri sv. Pavel. (Kon. sl.)

O zadevi slovenskega političnega časopisa.

Sadanji čas tirja od nas, da na eni strani to popravimo in dobimo, kar so naši preddedje zanemarili, na drugi strani pa, da našim potomcom to ustavimo, česar mi po naših očetih podedovali nismo, namreč veljavnost naše narodnosti. Mi, ki zdaj živimo, moramo biti Janezi Kerstniki: pot moramo delati za tiste, ki bodo za nami. To mora biti sadanji čas naša uloga, naša naloga, ako nočemo zaostajati za našimi brati Čehi in Horvati; ako nočemo našemu zarodu samo naš prah zapustiti, ki ga bo teptal brez hvaležnega spomina; ako nočemo, da bodo naše deca to, kar smo bili mi — jadni heloti; ako nočemo, da naš narod do vekomaj suži! Ako vsega tega nočemo in še več drugih nesreč ne, moramo se živeje gibati, kakor do sedaj, ko se vse okoli nas kreše. Mi moramo svetu pokazati, da tudi mi kaj veljamo, da tudi mi imamo pravico glasno govoriti v zboru narodov in da naši besedi gré enaka veljavnost in tehtnost, kakor besedi drugih. Da pa zamoremo svoj glas povzdigniti, da se tudi v daljnih krogih zasliši, treba nam je javnega orgána: političnega lista. Res je, „Pozor“ v Zagrebu nam je obetal, da če tudi nas Slovence v svojo obrambo vzeti, pa dosedaj je celó malo govora bilo v njem o naših zadevah; saj mu še za domače včasih prostora pomanjkuje. Nam je tedaj treba svojega lastnega. Mož za uredjevanje sposobnih, mislim, nam ne manjka, tudi zastran naročnikov in dopisnikov se nam ravno ni treba bati; kaj drugega je zastran dovoljenja politične oblasti. Pa tudi to, sodim, bi se rešiti dalo, kakor takrat, ko smo imeli časnik „Slovenijo“. Al kje bodemo pa kaucijo od 10.000 fl. vzeli? To se mi dozdeva, je najvažniše vprašanje o ti celi zadevi. Ako Ljubljana moža nima, ki bi bil pripraven in sposoben to svoto položiti, ga, mislim, drugod ne bo najti. Pa, kdo vé?! Vaš dopisnik na Dunaji je v zadnjih lanskim „Novicah“ to reč sprožil in dobro bi bilo, da bi se še

mu poreže pirje, se vtakne v navadno buteljo, ki je bila ravno pred s frišno vodo poplajnena, pa vode ne sme nič več v nji biti. Butelja (flaška) naj se potem zakapa s smolo ali voskom popolnoma, in se med seno v tružico dene in pošlje kamor je treba. Se vé, da prejemnik mora buteljo razbiti, al te ni nič škoda. Berz pa ko se iz butelje čepiči vzamejo, naj se vnovič porežejo, s frišno vodo poškopijo in v frišno vodo postavijo.

Kaj je domoljubje?

Govor prečastitega kanonika Josipa Marič-a v stolni cerkvi ob obhajnji stoletnice na slavo narodnega horvaškega pesnika Andreja Kačića-Miošića v Zagrebu
13. dec. 1860.

(Konec).

Perva dolžnost vsakega domoljuba tedaj je zmernost do samega sebe, in to v tihem in burnem času. Ima se tedaj pravi domoljub čisto in pošteno ponašati, da bo krepka podpora domovini svoji; zakaj kaj ima domovina od tega, ako so ji sini bolehní, slabi in spačeni? Pravi domoljub mora svoje duševne moči, kolikor je le mogoče, razvijati in izobraziti se, da svoji domovini na vse kraje koristi; mora varovati svoje zdravje in življenje, da ga v potrebi svoji domovini žertvuje; mora nad svojim poštenjem čuti, da ga domovina spoštuje in sodeželani stavijo zaupanje v njega; z eno besedo: mora do sebe v vsem zmeren biti in občni blagor, pa ne samo svojega, pred očmi imeti. Davida na čelu njegove vojske napade enkrat taka žeja, da ni imel ne sline, da bi si svoje suhe usta zmočil. To videč se trije njegovih vitezov serčno podajo posred sovražnikovih čet k studencu, in mu prinesejo požirek vode. Vidivši to David osupne in je kakor okamnen. In prevdarši nevarnost, kateri so se junaci s tem početjem izpostavili, in prevdarši, da bi ali ti ali drugi za kaj sličnejega ali gorgjega morebiti z uspehom odpravili se, ter zavoljo udobnosti, ktera se preterpeti more, v nevarnost djali življenje svoje, ktero so samo domovini dolžni, reče: „Zakaj bi pil jez kri svojih podložnih?“ in zlije vodo na zemljo. Glejte izgled zmernega domoljuba! — Pravi in modri domoljub je posebno v burni dóbi zmeren. Zakaj modri domoljub vé, da viharji ladijo ali ob kamnju razbijajo ali jo pa v ponor stermoglavjajo, zmerni vetri pa jo k njenemu cilju gonijo; on vé, da nagli dežji in plohe povodnji delajo, ki vse pokončavajo, tih in pohleven dež pa nakvaša in plodi zemljo; on vé, da silni ogenj žge in uničuje, zmeren pa greje in godí; vé, da slabi samo ob času nevarnosti ali kukajo ali večjejo in razsajajo, jaki in modri pa pripravno, pokojno in prevdarno pričakuje čas možkega boja; vé, da dobra vlada plaka nad puntom svojih podložnikov, zločudua pa se sineja, ker vé, da v motežu in métežu se najboljega plena nadjati more.

Ko so se Rimljani za Sila in Mária, za Cina, Kati-lina, Klodija, Cezara in Pompeja v dolgo terpečih vojskah popolnoma razdjali in Rim v veliko groblje prestvarili, so se vergli tudi še pod oestro šibo Oktaviana in triumvirata, samo da se po tolikih nemirih in nezgodah spet enkrat odpočijejo pri domorodnem ognjišču.

Druga je dolžnost domoljuba: pravica do svojih sodeželanov. Pravica, gospodje moji! je najvišja dolžnost pravega domoljuba, ker na pravici počivajo vse prava državljanske. „Pravica dviga narode, nepravica jih pa pogubljuje“ — govori sv. pismo. Zatríte na zemlji pravico, in zaterli bote z njo prava, s pravi pa slogo in pokornost, s pokornostjo srečo in varnost domovine. Nepravični človek je največje zlo v domovini; nezmožen je starašina, nestanovitni podložnik, plašljiv vojník, oduran oče, spačen sin, nezvest prijatelj, goljufen tergovec, in gerd državljan v vsem. On je kuga, on je bič domovine. To so vam oni jadniki, kateri so brez iskre domoljubja, kateri se kakor kača

celó do podnožja kraljevskih prestolov doplazijo, se na persi terkajo, pa s svojo hudobnostjo in lakomnostjo, s svojo nezvestobo in izdajstvom omrazé najboljega vladarja pri podložnikih, in razpró očeta z njegovimi otroci ter na deržave in prestole neizlečljive razlivajo jeze in čemere. To so vam oni, kateri so podobni ubijavcom starišev svojih in ktere neki stari zakon obsoduje, da se s psom in kačo v vrečo zavežejo in v vodo veržejo.

Nepravičen deželan je tak kakor hajduk, kateri svojo lastno mater v robstvo (sužnost) daje in ubija, ter v robstvo daje in ubija svojo domovino. Ta domovina je ona mati, ktera nam je gradjansko življenje dala, ktera ga pestova in hrani, ktera skerbí za naše izobraženje, čuje nad našim ponašanjem, zavarjuje opravila, tergovino, obertuost in umetnost, brani nas notranjih in unanjih sovražnikov, in to ona vse dela iz materne skerbnosti, ljubezni in zvestosti. — O domovina! sladko ime, ime sveto, ime izvišeno, ime ljubljeno za vsako pošteno serce, kdo more vse tvoje prava naštetí! Kot domovina imaš pravo, da te ljubimo, kot braniteljica, da te ubogamo, kot dobrotnica, braniteljica in čuvarica, da smo ti udani in zvesti. V tebi, domovina! smo prvo luč ugledali, v tebi materne persa sisali, v tebi na ročju matere iz njenih sladkih ust našega sladkega govora angeljske pili glase, po tvojih smo poljanah skakali, skoz tvoje gore pevali, žubore tvojih potčkov poslušali, s tvojo se hrano hranili in na tvojih hladnih studencih žejo gasili. V tebi počiva prah naših starišev, bratov, sester in prijatlov, v tebi tudi mi danes ali jutri in v tvojem krilu zaspati želimo. Domovina prva za Bogom, vse, kar imamo, tvoja nam ljubezen je darovala! Obiliči in Jugoviči, Zrinoviči in Jelačići, in ostalih junakov naših nešteto število, kateri kakor zvezde na slovanskem bliščé nebu, ljubili so te, dvorili so te in za te so življenje žertovali, drugega nikakoršnega namena pred očmi ne imajoči, kakor slavo junaško, da so ti branili poštenje in svobodo, in pred vsem svetom kakor vredni sini tvoje častno materno lice osvetlali. Imena njihove svete so in blagoslovljene v narodu, al ime izdajavca Brankovića Vuka, dokler je kaj roda, bo ostalo proketo.

Tretja dolžnost domoljuba je spoštovanje Boga in vere, in to je ona dolžnost, ktera obe perve na nogah derží. Ali če misliti kdo, da domoljubje brez vére ostati more? Numa, Likurg in Solon so bili postavodajavci, bili so očetje svoje domovine, kdo bo to tajil? Pa kdaj so oni pokladali in čemu temeljni kamen, da ne bi bili na pomoč božanstva klicali? Iz tega sledí, da so največji domoljubi in najpobožnejši možjé bili, in v kom vere ni, v tem tudi domoljubja ni. Vera je okrepila Samsona, da je mogel stresti stebre in s sabo vred sovražnike svoje domovine upropastiti. Vera je ohrabrila malega Davida, da si je upal proti velikanu in ga je premagal. Vera je ojunačila slabo Judito, da je svojega naroda hudodelcu odsekala glavo. Vera je oduševljavala junaške Makabejce, da so sovražnikom svoje domovine tristo zadavali jadov. Vera je potovala med divje narode in jih krotila, redila in izobraževala. Vera je obvarovala propasti stare znanosti, knjige in umetnosti. Vera je pušave naplodila, močvire osušila, svilo donesla, zvonove izmislila in glasbo uzvišila. Vera je sosidala veličanstvene hrame in ukrasila jih. Vera je izušla izrejališča, v katerih se toliko umnih pa ubogih mladičev na njene stroške odhranjuje in izobražuje. Vera je povzdiguila pristanišča, v katerih se ubogi majhni otroci hranijo in podučujejo, v katerih se bolnim streže in grešniki na pokoro in poboljšanje življenja obračajo. Vera je pred tremi dnevi tú v mestu tako domoljubno delo naredila, da bode, dokler bo serce v rodu bilo, tako dolgo tudi slavno ime njenega dobrega dela blagoslovljalo. Vera je tolike domoljubne dela storila, da bi pred na nebu zvezde kakor nje izšteti mogel. Kdor v domovini vero podkopuje, ta ji odjemlje največjo dragocenost; z eno roko zida, z drugo podéra; dela postave, pa od-

vzema jim posvečujočo moč, odvzema žalostnemu v nesreči tolažbo, odvzema grešniku strah Božji: ubija domovini dušo, život, bitje in obstanek. Da! tako je; zakaj vera je temelj vsakega blagra v domovini, temelj postav, temelj čudoredja, pravice, poštenja, prestola, vlade, svobode, mira, varnosti, sreče in blagostanja. Kdor tedaj želi, da ga mati domovina svojega zvestega in dragega sina imenuje, je treba, da je zmeren do sebe, pravičen do vseh in pobožen do Boga.

A ti Otče! sa neba visine,
Ravnaj sudbu drage domovine.
Ti uputi narode i vlade
Po savjetu neka tvomu rade;
I u čemu prava sreća cvate,
U tom nek se slože i pobrate!
Domoljubje i kršćansku vjeru

Pusti, neka svoj blagoslov steru.
Ta oboje tvoja su dječica.
Nek ih brani tvoj štit i desnica.
Sjedini ih i vodi u slozi,
Prosvietli ih, ravnaj i pomozi,
Da po njima budemo spašeni,
Ovdje sretni, kot tebe blaženi!

Nekoliko od velike potrebe, da se slovenski jezik v uradnije vpelje.

(Dalje).

Opravilo uradov s slovenskim ljudstvom v nemškem jeziku uzrokuje nezaupnost do gosposke in to ne more nikdar v blagor biti ne ljudstvu ne državi.

Kolikrat se sliši glas med ljudstvom: „O, ko bi jaz nemško znal!“ In če ga vprašaš: „Kaj bi bil bolji, ako bi nemško znal?“ dobiš odgovor: „Vedil bi saj, kaj se gospôda v kancelijah pogovarja — kaj z nami ubogimi kmeti počenja; vedil bi, kaj in kako gospôda piše, in vedil bi, na kaj se podkrižam ali podpišem; tako pa, ker nemškega ne znam, gospôda lahko piše, kar hoče, in mi spet pové, kako je pisala, kakor hoče“.

Vzemimo: Koritnikova žena je pametna žena; neče nobene prešerne dekile, zato pa vzame v službo svojo sestro Meta, ki jo dobro pozná, da je zvesta, pridna in pametna dekila. Pa tudi Matija, njenega moža brat, je pameten fant. Pa pès vedi, kako je bilo to, ženske v obližji so jele govoriti, da se Matija in Meta poznata. Kako bi se ne, saj Meta ni prišla iz devete dežele. Koritnica pa pravi: To so babje marne. Toda ljubezen oslepí, da nad ljubljencem slabost in pregreškov ne vidimo. Kdo vé, kako je bilo to; ženske v obližji so jele ob nedeljah v cerkev in iz cerkve gredé glave vkup stikovati in babica babici šeptati, da Meti pri Koritniku bo pogače treba. Kdo vé, kako to ženske vejo, ker jim tega nobeden ne pové? Enega dne Meta dolgo ne ustane, spala je pa v svislih. Ko Meta ustane, grejo stara teta teličku po detelje v svisle in v slami najdejo vogel peče, ki se je iz slame vidila. Teta jo poberó, kar otroka s tem odgernejo, ki je bil ravno kar rojen, pa je bil mertev. Meta je bila pa v zelnik šla za prešiče naberat, al bila je vsa osupnjena, plašna in zamišljena. Ko strela zadene ta novica Koritnika in Koritnico, kar so teta povedali.

Vzemimo: Meta je bila v tej reči nedolžna zunaj tega, kar jo je v drugi stan pripravilo, v čimur pa le Božji sodbi in kazni zapade po cerkveni zapovedi. Vzemimo: ona je vsa nedolžna v tej reči zunaj tega, da ni precej te reči razodela in povedala, kar se je bilo zgodilo, kar ji pa nobeden toliko zameriti ne more, ker je en čas premišljevala, kako bi to sramotno reč razodela.

To pride pred gospôsko in stara teta morajo iti na izpraševanje; iz tega pride, da od tete te besede na belem papirji zapisane stojé: „Ko grém zjutraj teličku po detelje, najdem, da je en vogel peče iz slame gledal. Jaz reva se pripognem, pečo poberem, kar otroka odgernem, pa je bil mertev“.

Po tem pride Meta na izpraševanje in te so nje besede: „Ko sem otroka porodila, sem ga v pečo zavila in v slamo djala, potlej ga še malo s senom pokrijem, in na to se vsedem, in en četert ure ali kaj posedim. Potlej grem v zelnik, prešičem naberat in mislim, kaj mi je začeti“.

Sodnik rečó svojemu pisarju: „Schreiben's: Nachdem ich das kind geboren hatte, so habe ich dasselbe in ein haupttuch eingewickelt, in das stroh hinein gesteckt, noch mit heu bedeckt und mich darauf gesetzt, und so sass ich beiläufig eine viertel stunde lang. Alsdann ging ich in den krautacker, den schweinen futter zu suchen und dachte nach, was mir zu thun wäre.“*)

Sodnik jo še vpraša, ali je bil otrok živ in keršen? Meta mu beseduje: „Ni bil živ ne, žlahni gospod! kakor je bila podoba, je bil mertev; ni nič sopol, vendar sem ga kerstila, ako bi morabiti le kaj živ bil“. Uradnik jo vpraša, od kod je vode dobila, ker je bila preslaba po njo iti?

Meta pravi: „Jez ne vem, kakošna Božja reč mi je bila; zvečer, ko se vležem, sem bila tako žejna, da sem dvakrat vstala in šla na korito vode pit, potlej pa verč vode s seboj vzamem, da bi jo pila, če bom še žejna, in s to vodo sem otroka kerstila“.

Uradnik ji reče: „Ostaneš pri tem, kar si govorila?“ Meta hitro odgovori: „Da, da, žlahni gospod, jaz zmiraj pri tem ostanem, kar sem govorila“.

Uradnik: „Primi za peró in se podkrižaj!“ Meta: „Da, da, se že podkrižam, kolikorkratov je treba“.

Vzemimo mi zdaj slovenske besede, ktere ste Meta in teta govorile, kakor so same na sebi, in kdo ne bo Koritnikove dekile nedolžne ali saj komaj pregreška krive obsodil, če se tudi pravoslovja ni učil; vzemimo pa ravno te besede v nemški prestavi, in kdo ne bo sodil, da je mislila dekila otroka umoriti, ker se je po nemški prestavi na-nj vsedla, in da ga je res umorila, ako bi bila v otroku vendar kaka iskra življenja bila. Ako hočeš čisto vodo resnice piti, moraš k studentu izvirne besede iti!

Čez kake štiri tedne ali še več gré spet na „fergér“, pa Meta se derži le pervega „fergerja“ in ker je po nemško pisan, ji ga uradnik tako po slovensko tolmači in pravi: „Potem, ko sem otroka porodila, sem ga v aptuh noter zavila, v slamo noter vtaknila, in pokrila sem ga še s senom in sem se na-nj ali gori vsedla, in okol en firteljc ure na njem sedela. — No zdaj ali še ostaneš pri svoji besedi?“

Meta pa: Žlahni gospod, jaz tega nisem govorila — jaz otroka nisem nikoli v slamo vtakovala in skrivala — jaz se nisem nikoli na-nj vsedla — jaz sem reva res v zelnik šla in mislila, kaj mi je začeti, — žlahni gospod, jaz tega nisem govorila in tudi tega nikoli ne poterdim, kar so oni pisali.“

Če pa ljudje kaj takega vidijo in slišijo, ali more biti, da ne bi omagalo zaupanje do gosposke?

Kdo pa to nezaupnost do uradnikov uzrokuje? Morebiti uradnik? Kaj še — ta ne — le nemški jezik v kancelijah in tista gospôda, ki slovenščini ni kos.

Beseda kakega ptujega jezika se ne naučí tjè v en dan po vseh pomenih, ki jih ima, in uradnik je ne more v drugačnem pomenu zapisati in prevoditi, kakor v tistem, v katerem jo vé in zná — ali je tedaj uradnik kriv, da ni besede „na to“ z „hernach“ prestavil, ker se tega nikoli učil ni?

Zatorej odborniki prihodnjega deželnega zbora prizadevajte si, da na Slovenskem ne dobí nobeden cesarske službe, kdor ni slovenščini popolnoma kos, in da se na domači zemlji v kancelijah govori in piše v domačem jeziku.

(Dalje sledi.)

Slovensko slovstvo v letu 1860.

Minulo leto 1860 je rodilo več sadú na našem književnem polji, kakor nekte prejsnih let. Predlanskim je slovenski domoljub le 12 novih bukev pridjal svoji knjigarnici; pogledjmo, koliko lani?

*) To, kar gosp. dopisnik tukaj popisuje, ni izmišljena reč, ampak — Bogu bodi potoženo! — je večidel dogodba, ki smo jo slišali v ljubljanski porotni sodbi.